

Što je budžetiranje na obračunskoj osnovi i koje su mu prednosti i nedostaci



Gradimo kompetentnost. Prelazimo granice.

Pregled

Sadržaj

- Što je budžetiranje na obračunskoj osnovi?
- Prednosti i nedostaci
- Kako provesti?
- Zaključak

Što je budžetiranje na obračunskoj osnovi?

Prema analizi koju je proveo OECD (2016.)

- Potrebno je razlikovati:
 - projekciju na obračunskoj osnovi: tj. projekciju financijskih izvještaja na obračunskoj osnovi
 - aproprijacije na obračunskoj osnovi: tj. proračunska sredstva odobrena na obračunskoj osnovi
- Samo su aproprijacije na obračunskoj osnovi „budžetiranje na obračunskoj osnovi s potpunom primjenom”
 - Međutim, neke zemlje koje imaju budžetiranje na novčanoj osnovi imaju i obračunsku osnovu s djelomičnom primjenom
 - A i neke zemlje koje imaju budžetiranje na obračunskoj osnovi imaju i samo obračunsku osnovu s djelomičnom primjenom
- Poanta: varijacije na temu!

Što je budžetiranje na obračunskoj osnovi?

U ograničenoj je primjeni u svijetu: samo 7 zemalja ima obračunsku osnovu s potpunom primjenom, tj. aproprijacije obuhvaćaju sve obračunske elemente (abecednim redoslijedom)

- Austrija
 - Australija
 - Kanada
 - Estonija
 - Novi Zeland
 - Švicarska
 - Ujedinjena Kraljevina
-
- Obračunsku osnovu s djelomičnom primjenom imaju: npr. Čile, Danska, Finska, Švedska, SAD.

Što je budžetiranje na obračunskoj osnovi?

Logika političara u odnosu na logiku rukovoditelja



- Logika političara
 - tradicionalno stavljaju naglasak na novčana sredstva („potrošnja sredstava u ime birača”)
 - sve ih više zanima trošak usluga i produktivnosti
- Logika rukovoditelja
 - naglasak stavljaju na efikasnost i učinkovitost
 - upotreba kapitala

Što je budžetiranje na obračunskoj osnovi?

Cjelovito upravljanje javnim financijama

Budžetiranje

Računovodstvo

Revizija

Statistika
državnih
financija

Što je budžetiranje na obračunskoj osnovi?

Poravnavanje stvari u proračunu i financijskim izvještajima

Švicarska: savezni proračun i savezni financijski izvještaji



Proračun		Financijski izvještaji
Savezni proračun (Odj. 1. – 3.) <ul style="list-style-type: none">Izvještaj o izvršenju proračuna (Odj. 1.)<ul style="list-style-type: none">– Komentar– Proračun<ul style="list-style-type: none">– Izvještaj o novčanom toku proračuna– Račun prihoda i rashoda– Bilješke– Pokazatelji– Predloženo rješenjeProračuni subjekata (Odj. 2.)Objašnjenje i statistika (Odj. 3.)	Dodatne proračunske aroprijacije I./ II.	Savezni financijski izvještaji (Odj. 1. – 3.) <ul style="list-style-type: none">Izvještaj o financijskim izvještajima (Odj. 1.)<ul style="list-style-type: none">– Komentar– Financijski izvještaji<ul style="list-style-type: none">– Izvještaj o novčanom toku– Račun prihoda i rashoda– Bilanca– Bilješke– Pokazatelji– Predloženo rješenjeFinancijski izvještaji subjekata (Odj. 2.)Objašnjenje i statistika (Odj. 3.)
Posebni proračuni (Odj. 4.)		Posebni financijski izvještaji (Odj. 4.)
Srednjoročni okvir rashoda (Odj. 5.)		
		Revizorski izvještaj

Što je budžetiranje na obračunskoj osnovi?

Ne radi se o «budžetiranju na novčanoj ili obračunskoj osnovi», nego o «budžetiranju na novčanoj i obračunskoj osnovi»



Švicarska: proračunski krediti

Vrste kredita (novčana osnova)	Vrste kredita za NJU (obračunska osnova)
	Dio SC Naknade za uslugu
	Dio WOFE Bez novčanih efekata (npr. deprecijacija)
Dio FE Financijski efekti	Dio FE Financijski efekti (npr. plaće)

Akronimi:

SC = naknada za uslugu

FE = financijski efekti

WOFE = bez financijskih efekata

Prednosti i nedostaci

Malo ili nikakvo empirijsko iskustvo

- Rijetko u znanstvenim istraživanjima
- Ako postoji, vrlo je deskriptivno (npr. Brusca et al., 2015.; FEE/Caperchionne, 2007.)
- Anegdotalni dokazi i za prednosti i za nedostatke, ali nema statističkih podataka

Prednosti i nedostaci

Anekdotalne prednosti

- Koherentnost između budžetiranja i računovodstva
- Odražava stvaranje i upotrebu bogatstva
- Investicije se ne tretiraju kao izdaci za potrošnju
- Politički ciklusi su manje izvjesni jer se prati potrošnja bogatstva/kapitala
- Trošak je pružanja usluga vidljiv u proračunu: nužno za budžetiranje na temelju učinka

Prednosti i nedostaci

Anekdotalne prednosti

- Budžetiranje na temelju učinka i trošak pružanja usluga
- Stanje srednjoškolskog sustava u Zürichu
 - Prije budžetiranja na temelju učinka
 - Trošak nije bio poznat, smatralo se da je isti u svim školama zbog istovjetnog kurikulumu
 - Obračun troškova na obračunskoj osnovi s potpunom primijenjenom pokazuje razliku od 250 % između najpovoljnijih i najskupljih usluga
 - Prilagođavanje na standardizirane troškove negdje oko 120 % za sve



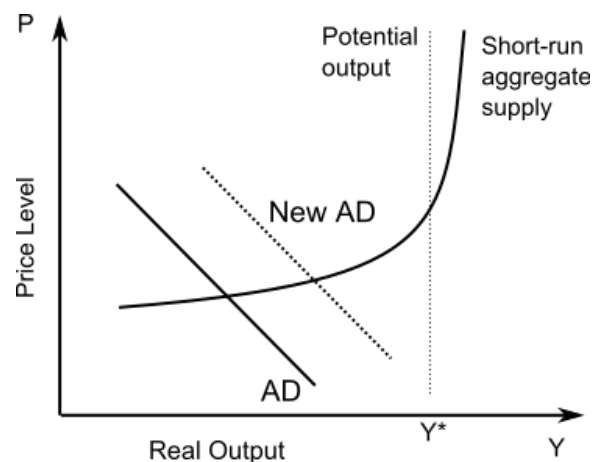
Prednosti i nedostaci

Anekdotalni nedostaci

- Porast kompleksnosti
- Slab interes političara i ekonomista
 - Otpor makroekonomista temeljen na teoriji agregatne potražnje: Vladini rashodi (novčana sredstva) dio su agregatne potražnje (eng. AD) u makroekonomskoj teoriji
 - Važan dio za model AD-AS (agregatna potražnja – agregatna ponuda) (i slijedno tome za IS-LM model)
 - (Međutim, postoje još neki upitnici oko AD-AS i IS-LM modela ... kao što je pretpostavka preferencije likvidnosti)
- Otpor prema promjeni

Legenda:

- Potential output – potencijalni *output*
- Price level – razina cijena
- Real output – stvarni *output*
- New AD – nova agregatna potražnja
- AD – agregatna potražnja
- Short-run aggregate supply – kratkoročna agregatna ponuda



Kako provesti?

Evolucijom, ne revolucijom

- U sustavu koji upotrebljava budžetiranje na obračunskoj osnovi još uvijek su dostupne informacije na novčanoj osnovi
 - Nije potrebno uplašiti one koji upotrebljavaju informacije na novčanoj osnovi!
- Budžetiranje na novčanoj i obračunskoj osnovi može biti paralelno
- Pokažite vrijednost budžetiranja na obračunskoj osnovi, npr. u obračunu troškova usluga i budžetiranju na temelju učinka
- Paralelna logika politike i rukovoditelja
- Neka to postane glavni model samo kad mu vrijednost postane vidljiva
- Upotrijebite ga za upravljanje imovinom i obvezama

Kako provesti?

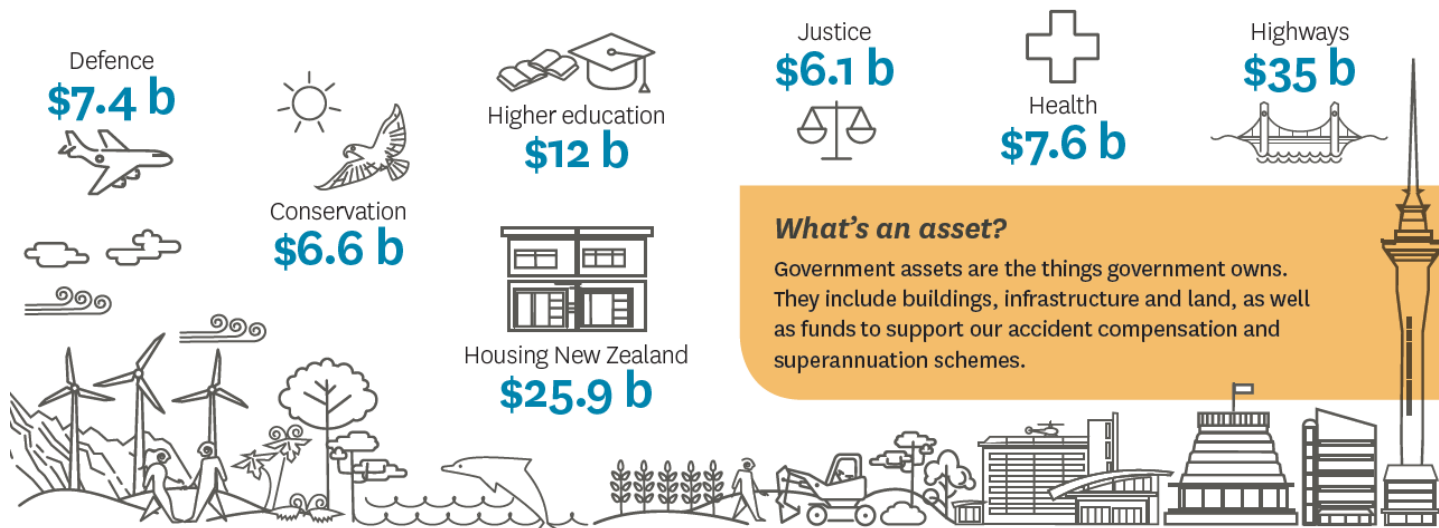
Zadnji, najnapredniji korak: upravljanje imovinom i obvezama



– Primjer Novog Zelanda:

- 2017.: «Izveštaj o investicijama» postaje glavni financijski izvještaj. U njemu se ispituje bilanca vlade uključujući promjene u saldu
- Sva imovina i obveze klasificiraju se (prema funkciji) u tri grupe:
 - socijalna: pružanje usluga građanima i poduzećima
 - financijska: upravljanje državnim financijama
 - komercijalna: za dobit

This value amounts to nearly \$65,000 in assets and \$41,000 in liabilities for each person in New Zealand.



Value of assets in 2017, NZ \$ billions.

Izvor:
Riznica NZ-a, 2018.

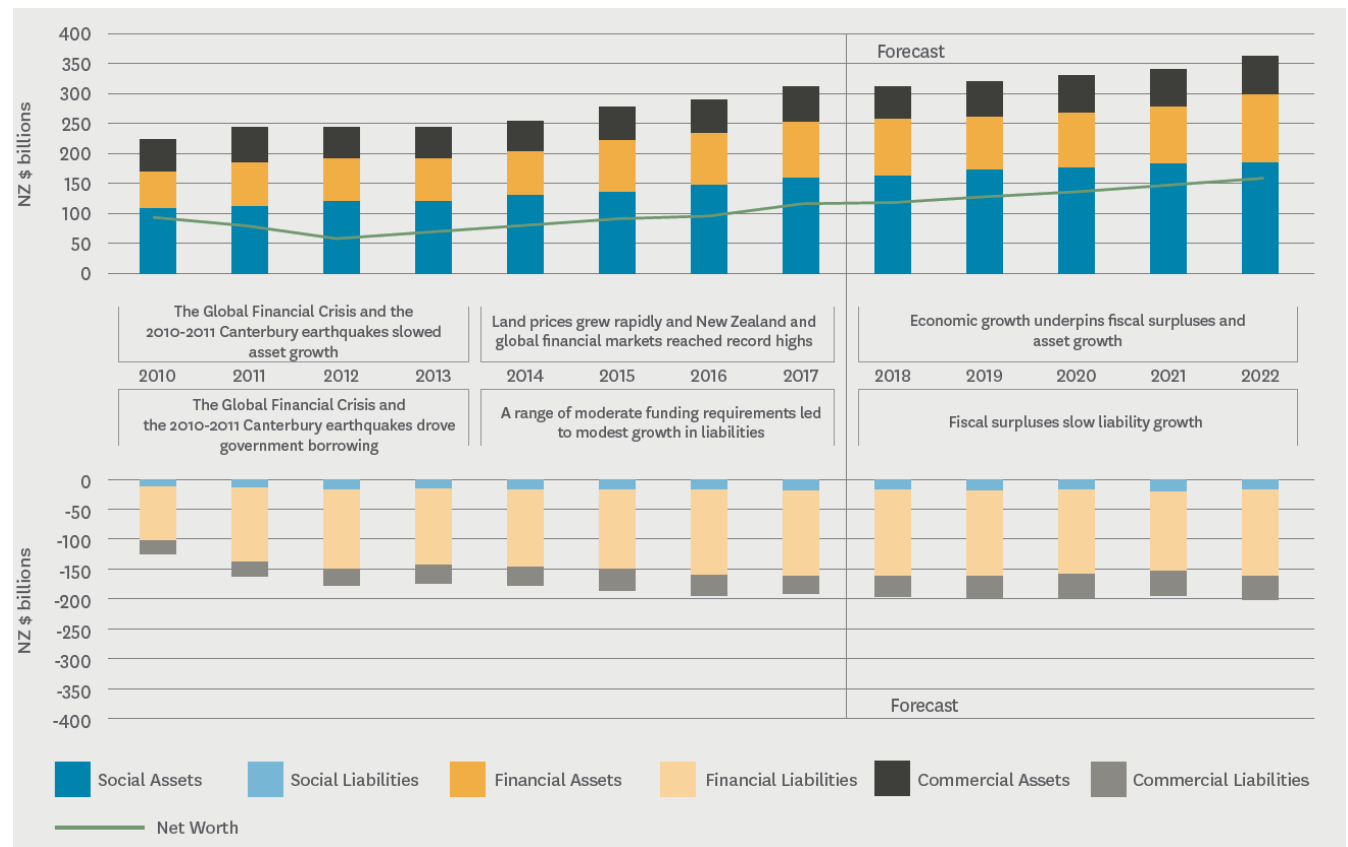
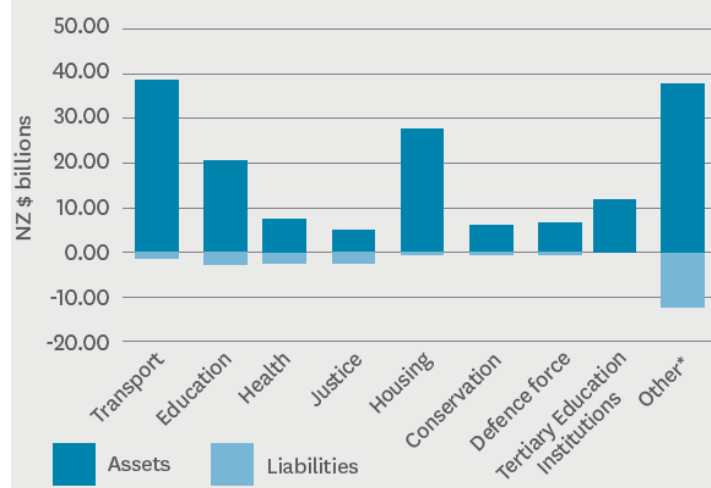
Kako provesti?

Zadnji, najnapredniji korak

- Primjer Novog Zelanda:
 - Upravljanje imovinom i obvezama pomoću triju funkcija



Social assets and liabilities by sector



Izvor:
Riznica NZ-a, 2018.

Zaključak

- Nije u pitanju budžetiranje na novčanoj ili obračunskoj osnovi nego na novčanoj i obračunskoj osnovi!
- Budžetiranje na obračunskoj osnovi važnije je rukovoditeljima nego političarima, ali je sve više potrebno i političarima
- U početku, budžetiranje na obračunskoj osnovi uglavnom se upotrebljava za obračun troškova usluga
- Poslije se može upotrebljavati za upravljanje investicijama ili imovinom i obvezama općenito
- Anegdotalni su dokazi uglavnom pozitivni, a glavna kritika dolazi od klasičnih makroekonomista (pobornika agregatne potražnje) – međutim, njima su i dalje dostupne informacije na novčanoj osnovi